FUNDACIÓ ACOLLIDA I ESPERANÇA

Àmbit geogràfic: Autonòmic
Seu social: Badalona
Forma jurídica: Fundació

- **138 persones treballadores**
- **39 persones treballadores pertanyents a col·lectius en risc d'exclusió social**
- **66 persones voluntàries**

NOMBRE ACTUAL DE PERSONES ATESES EN ELS SERVEIS A LES PERSONES:

- 828 a serveis a d'altres col·lectius en situació d'exclusió social
- 180 a usuàries a altres col·lectius: (VIH/SIDA)

www.acollida.org

Breu història de l'organització

Acollida i Esperança ha acompanyat més de 13.100 persones en situació d'exclusió social severa, especialment persones que viuen amb VIH. L'any 1990, el pare Josep Costa, franciscà, i sor Genoveva Masip, filla de la caritat, posen en marxa el Pis d'inclusió Itaca perquè persones malaltes de SIDA no morissin soles al carrer o en una pensió. Amb els antiretrovirals, moltes van aconseguir estabilitzar la malaltia i es va passar d'acompanyar a la mort a acompanyar a la vida. Així es van anar obrint serveis segons les necessitats detectades de les persones beneficiàries: des de cases d'acollida per a les persones més dependents fins a al centre especial de treball per a aquelles persones que es recuperen.

Paral·lelament, l'entitat es va anar professionalitzant per oferir una millor atenció, però sempre s'ha tingut cura que l'acompanyament sigui proper, fet des de la proximitat i l'afecte, creant vincles, acceptant la persona tal com és, respectant les seves decisions, acompanyant-la en el seu camí. S'ha treballat perquè els centres d'acollida i pisos d'inclusió siguin una llar, una casa, on cadascú se senti segur i es pugui desenvolupar com a persona. En temps de professionalització, indicadors i mètriques, no volem oblidar que és la trobada humana, autèntica i profunda amb l'altre, la que veritablement transforma i empodera.

Missió

La missió d'Acollida i Esperança és generar oportunitats de canvi per a persones en situació d'exclusió social per millorar la seva qualitat de vida i autonomia, mitjançant la creació d'espais d'acollida i l'acompanyament socioeducatiu.

La nostra visió és esdevenir una entitat reconeguda per l'acompanyament proper i de qualitat a persones en situació d'exclusió severa i per contribuir a la reducció de les desigualtats socials.

Valors:

- Centralitat de la persona: les persones ateses són la raó d'ésser de l'entitat.
- Acceptació de la persona tal com és: sense judicar el passat, l'estat actual, les creences i les tendències sexuals.
- Llibertat individual: cada persona és responsable de la seva vida. Només acompanyarem des d'una voluntat i reconeixement mutu per establir relacions d'ajuda.
- Acollida des de l'estimació: como deia Josep Costa, ofm (fundador de l'entitat) "si acollim amb autenticitat pot néixer l'esperança en un cor trencat".
- Treball com a servei, en equip i en xarxa.

Descripció de l'activitat

Al llarg de 2025 Acollida i Esperança ha atès a 1008 persones en els diferents serveis. En concret (entre parèntesi any de posada en marxa i ubicació):

- 15 persones sense llar al Pis d'inclusió Itaca (obert al 1990, ubicat a Barcelona)
- 54 persones amb exclusió social i vih al Centre d'acollida Can Banús (1996, Badalona)
- 340 pacients al Servei Odontològic per a Pacients Socials (1998, Badalona)
- 39 treballadors amb discapacitat i exclusió social al Centre Especial de Treball MANSOL (1999, Badalona)
- 54 persones amb exclusió social i vih al Centre d'acollida Convent dels Franciscans (2003, la Bisbal d'Empordà)
- 53 persones al Servei d'Habitatge (2006, BDN, BCN, la Bisbal)
- 48 persones al Servei d'Acompanyament a la Vida Autònoma (2013, BDN, BCN, la Bisbal)
- 270 persones ateses al Projecte Làbora (2015, Barcelona)
- 108 persones inserides al punt Incorpora (2016, Baix Empordà)
- 10 persones amb envelliment prematur a l'Emancipa't (2023, Badalona)
- 17 persones dependents amb exclusió social i vih a la Llar residència Mare de Déu de la Salut (2025, Terrades)
- Dents Justes (2026): nou projecte de salut bucodental a tot Catalunya.

DESCRIPCIÓ DE LA INICIATIVA PROPOSADA

DENTS JUSTES: UN NOU SERVEI D'ODONTOLOGIA SOCIAL EN XARXA PER GARANTIR L'ACCÉS A LA SALUT BUCODENTAL

Breu descripció

Fins a 900.000 persones a Catalunya no poden accedir a una clínica odontològica per motius de pobresa econòmica, fet que converteix la salut bucodental en un dels eixos de desigualtat més invisibilitzat del sistema social i sanitari. Dents Justes és un nou servei d'odontologia social per persones en exclusió social impulsat per Fundació Acollida i Esperança que redefineix la manera com s'aborda aquesta realitat, situant la dignitat, l'equitat i l'accés universal al centre de la iniciativa.

El projecte combina una clínica odontològica social pròpia (SOPS Servei Odontològic Pacients Socials, amb 28 anys de trajectòria i expertesa), amb una xarxa coordinada de clíniques dentals privades compromeses socialment. Aquesta aliança permet ampliar la cobertura territorial, reduir barreres d'accés i garantir tractaments bucodentals bàsics i protèsics de qualitat.

Dents Justes representa un canvi de paradigma en el model de prestació del servei, ja que transforma un dispositiu clínic centralitzat en un sistema distribuït, col·laboratiu, estructurat i coordinat, amb criteris socials, clínics i ètics compartits. El servei incorpora la valoració social prèvia, la coordinació amb la xarxa de serveis socials i sanitaris, el seguiment individualitzat i la promoció d'hàbits d'autocura, garantint una atenció integral centrada en la persona.

Aquesta iniciativa dona resposta a una necessitat social estructural no coberta ni pel sistema públic de salut ni pel mercat, i ho fa amb un model innovador, sostenible, escalable i replicable, amb impacte directe en la salut, l'autoestima, la qualitat de vida i les oportunitats d'inclusió social i laboral de les persones ateses. Alhora, impulsa un aliança pionera entre el Tercer Sector i l'empresa privada, demostrant que la suma de compromís social, coneixement professional i treball en xarxa pot transformar realitats, reduir desigualtats de manera efectiva i contribuir de forma significativa a la construcció d'una societat més justa.

Aportació de valor de la iniciativa

Dents Justes aporta una solució innovadora i transformadora a una bretxa estructural del sistema: l'accés desigual a la salut bucodental. El seu valor rau en combinar expertesa clínica i enfocament social amb un model col·laboratiu que amplia cobertura, redueix barreres i garanteix qualititat assistencial. La iniciativa innova en el model de prestació del servei, integrant clíniques privades dins un sistema coordinat amb criteris socials, clínics i de qualitat compartits, sota una coordinació centralitzada.

A més, introdueix un model eficient i escalable que optimitza recursos existents mitjançant aliances amb el sector privat, generant un impacte directe i sostenible en salut i inclusió social. Es posiciona com un model replicable que pot inspirar noves formes de col·laboració entre sectors per reduir desigualtats i generar valor social a gran escala.

Necessitat a la que respon

La salut bucodental continua sent una necessitat bàsica insuficientment coberta pel sistema públic de salut, el qual deixa de banda a les més de 900.000 persones que no hi poden accedir per motius econòmics. La major part dels tractaments odontològics no estan inclosos en la cartera pública i s'han de realitzar en clíniques privades, amb un cost econòmic inassolible per a moltes persones en situació de vulnerabilitat social. Aquesta manca d'accés provoca dolor crònic, infeccions no tractades,

dificultats d'alimentació, deteriorament de l'autoestima i limitacions en la inserció social i laboral, en el què constitueix una de les barreres invisibles de la desigualtat a Catalunya.

Les persones en situació d'exclusió social presenten una pitjor salut bucodental derivada de trajectòries vitals marcades per la precarietat, la manca de prevenció i l'accés irregular als serveis de salut. Tot i l'existència d'una clínica dental social consolidada com el SOPS d'Acollida i Esperança, la capacitat d'un únic dispositiu resulta insuficient per donar resposta a la magnitud de la necessitat.

Dents Justes neix per superar aquesta limitació estructural mitjançant un nou servei innovador basat en l'aliança amb altres actors, que amplia l'accés territorial, apropa l'atenció a les persones i garanteix una resposta digna, accessible i de qualitat.

Principals objectius assolits

Amb el desenvolupament de Dents Justes, la Fundació Acollida i Esperança ha assolit l'objectiu de crear i posar en marxa un nou servei d'odontologia social en xarxa, que amplia i complementa l'actual clínica dental social situada a Badalona, el SOPS, i permet superar les limitacions d'un únic dispositiu clínic centralitzat. Aquest nou servei ha fet possible incrementar l'accés a l'atenció bucodental mitjançant la col·laboració estructurada amb clíniques dentals privades, garantint una resposta més propera al territori i adaptada a les necessitats de les persones ateses.

La iniciativa ha permès garantir l'accés a tractaments bucodentals bàsics i protèsics a persones en situació d'exclusió social, contribuint de manera directa a la millora de la seva salut, autoestima, qualitat de vida i oportunitats d'inclusió social i laboral. Alhora, s'han establert protocols socials i clínics compartits, amb criteris de qualitat, seguiment i corresponsabilitat, que asseguren una atenció homogènia i coherent dins la xarxa.

Finalment, Dents Justes ha assolit l'objectiu estratègic de consolidar un model de servei viable, escalable i replicable, que obre noves vies de col·laboració entre el Tercer Sector Social i el sector privat, i que pot ser transferit a altres territoris i organitzacions com a resposta innovadora davant necessitats de salut no cobertes.

Principals resultats obtinguts

SOPS aporta una base sòlida de resultats contrastats, amb centenars de persones ateses anualment i evidències clares de millora de la salut bucodental, l'autoestima i la qualitat de vida.

Els resultats promig dels darrers 10 anys (2016-2025) han estat: 501 pacients atesos anualment i 274 pròtesis dentals lliurades cada any.

Sobre aquesta base, Dents Justes ha permès:

- Definir i sistematitzar un nou model de servei d'odontologia social en xarxa.
- Desenvolupar protocols socials i clínics compartits.
- Formalitzar convenis de col·laboració amb clíniques dentals privades.
- Iniciar les primeres derivacions i seguiments coordinats fora del dispositiu central.
- Incrementar la capacitat d'atenció sense necessitat d'ampliar infraestructura pròpia.

Qualitativament, el nou servei millora l'accessibilitat, redueix desplaçaments, reforça l'autocura i ofereix una experiència d'atenció més propera, digna i adaptada a la realitat de les persones ateses. L'objectiu és arribar a finals de 2026 a 20 clíniques dentals adherides que conformin la "Xarxa solidària d'odontologia social".

Abast de l'experiència

Dents Justes té un abast territorial català i s'adreça a persones adultes en situació d'exclusió social derivades per serveis socials i sanitaris. El nou servei amplia l'abast del SOPS mitjançant una xarxa de clíniques col·laboradores distribuïdes pel territori, apropant l'atenció bucodental al lloc de residència de les persones. Aquest primer any 2026 es treballa perquè hagi clíniques solidàries adherides a la xarxa a les 4 capitals de província, com a mínim, per garantir la cobertura a tot el territori.

L'experiència combina impacte directe en les persones ateses amb un impacte estructural en la manera d'organitzar i prestar serveis odontològics socials, aportant un model amb capacitat d'escala, adaptació territorial i transferència sectorial.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 3
Ateses: 550
Voluntàries: 20

Principals factors clau d'èxit

- Trajectòria i expertesa consolidada del SOPS com a base del nou servei.
- Metodologia clara, sistematitzada i contrastada.
- Coordinació social i sanitària prèvia a la intervenció clínica.
- Implicació del sector privat en un projecte social estructurat.
- Control de qualitat centralitzat i seguiment continuat.
- Corresponsabilització de les persones ateses.
- Capacitat d'adaptació del servei a diferents realitats territorials i socials.

Dificultats i reptes superats

Un dels principals reptes en el desenvolupament de Dents Justes ha estat transformar un servei odontològic social consolidat i centralitzat (SOPS) en un nou servei distribuït en xarxa, sense perdre qualitat assistencial, coherència metodològica ni el rigor social i sanitari que caracteritza l'entitat. Aquest procés ha requerit redefinir circuits, rols i protocols per garantir que l'atenció prestada fora del dispositiu propi mantingués els mateixos estàndards clínics, ètics i socials.

Un altre repte rellevant ha estat implicar clíniques dentals privades en un projecte social estructurat, generant confiança mútua i assegurant una col·laboració viable i assumible per a les professionals. Ha calgut treballar intensament en la definició de convenis clars, protocols senzills, circuits de coordinació eficients i mecanismes de seguiment que no suposessin una càrrega administrativa excessiva per a les clíniques col·laboradores.

La complexitat dels perfils atesos, sovint amb trajectòries vitals marcades per la vulnerabilitat, la precarietat i processos d'exclusió cronificats, ha exigit flexibilitat en els temps, capacitat d'adaptació dels itineraris d'atenció i una coordinació constant amb serveis socials i sanitaris derivadors.

Finalment, el repte d'escala s'ha abordat de manera progressiva i realista, prioritzant la qualitat del model per sobre del creixement quantitatiu. Aquests reptes s'han superat gràcies a l'experiència acumulada de l'entitat, al treball interdisciplinari.

Elements innovadors que aporta la iniciativa

Dents Justes aporta una innovació rellevant en el model de prestació de serveis odontològics socials, no des d'una perspectiva tecnològica, sinó organitzativa, metodològica i de disseny del servei. La iniciativa crea un nou servei d'odontologia social en xarxa que supera el model clàssic d'un únic dispositiu clínic, integrant una clínica social pròpia (SOPS) amb una xarxa coordinada de clíniques dentals privades col·laboradores que comparteixen criteris socials, clínics i ètics.

La innovació rau en la capacitat d'activar recursos ja existents al territori i articular-los sota una coordinació centralitzada, amb protocols compartits de derivació, valoració social prèvia, seguiment dels tractaments i control de qualitat. Aquest model permet ampliar l'accés territorial, reduir desplaçaments innecessaris, disminuir barreres d'entrada al servei i incrementar la capacitat d'atenció sense crear noves infraestructures costoses.

Dents Justes introdueix també un model de corresponsabilitat amb les persones ateses mitjançant un copagament assequible, que reforça la vinculació, l'adherència terapèutica i la valoració del servei rebut. A més, integra de manera sistemàtica l'educació en hàbits d'autocura i salut bucodental dins de totes les fases del procés d'atenció.

La iniciativa redefineix la relació entre el Tercer Sector Social i el sector privat, demostrant que és possible generar serveis innovadors, sostenibles i d'alt impacte social mitjançant la col·laboració estructurada. Aquest enfocament converteix Dents Justes en un model de servei escalable, replicable i amb potencial transformador per a altres àmbits de salut no coberts.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat

La transferència i replicabilitat de Dents Justes es fonamenta en un model de servei clar, estructurat i sistematitzat, que no depèn d'infraestructures complexes ni de tecnologies específiques, sinó de protocols, criteris compartits i capacitat de coordinació. La iniciativa es basa en l'activació de recursos ja existents al territori —clíniques dentals privades— i en la seva articulació dins d'un marc social i clínic comú, fet que facilita la seva adaptació a diferents contextos i territoris.

Un factor clau és la separació funcional del model: una entitat social assumeix la coordinació, la valoració social prèvia, el seguiment i el control de qualitat, mentre que les clíniques col·laboradores realitzen els tractaments bàsics d'acord amb la seva disponibilitat. Aquesta distribució de rols fa que el model sigui fàcilment adoptable per altres entitats del Tercer Sector Social amb experiència en acompanyament social.

La replicabilitat es veu afavorida per l'existència de protocols formals de col·laboració, criteris d'accés definits, circuits de derivació clars i un model de corresponsabilitat amb les persones ateses que afavoreix la sostenibilitat del servei. A més, Dents Justes és un model escalable, que pot créixer progressivament en nombre de clíniques i persones ateses sense alterar la seva essència. És extrapolable a altres àmbits de salut no coberts pel sistema públic, com la salut visual o la podologia, reforçant el potencial transformador i transferible de la iniciativa.